

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Затверджено Вченою радою ЗУІ
(Протокол № 9 від 23 грудня 2020 р.)

Концепції комплексного розвитку та діяльності Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (2021–2025 рр.)

Берегове – 2020

Вступ

Сучасні світові тенденції в галузі вищої освіти є підтвердженням того, що найбільш потужно в сьгоднішньому світі зростає саме приватний сектор освіти, на який покладаються завдання з підготовки інтелектуальної еліти, проведення «проривних» наукових досліджень, і, що найголовніше, здійснення експериментальної роботи з пошуку оптимальних шляхів подальшого оновлення та розвитку освітянського простору. Серед основних викликів сучасного розвитку системи вищої освіти України виділяються завдання, пов'язані з удосконаленням управління вищою освітою (у тому числі, через інтернаціоналізацію, децентралізацію, дерегуляцію, залучення громадськості та зміни механізмів фінансування), з розширенням автономії та зростанням відповідальності закладів вищої освіти, а також із підвищенням якості освітніх послуг, у тому числі, через розвиток сектору приватної вищої освіти.

Основна мета діяльності приватних закладів вищої освіти України спрямована на підвищення якості освіти, на підготовку фахівця, здатного вирішувати інтегровані завдання розвитку ринкової економіки. Досягнення в розвитку приватного сектору вищої освіти характеризуються такими факторами:

- завдяки наявності приватних закладів вищої освіти у секторі української освіти створено конкурентне середовище, що сприяє розвитку прогресивних тенденцій в освіті;
- завдяки існуванню ЗВО недержавної форми власності розширено доступ до реалізації права на освіту широким верствам населення;
- створено мережу робочих місць без витрат з боку держави;
- у сфері матеріальних відносин, ЗВО приватної форми власності зуміли створити за власні кошти без бюджетних витрат сучасну матеріально-технічну базу для навчання та досліджень;
- завдяки мобільній організаційній структурі, більшій свободі дій та ініціативі в найкоротший термін освоєні принципово нові для України навчальні курси для підготовки вкрай необхідних нових фахівців (наприклад, у туристичному сервісі);
- відкрито саме ті спеціальності, започатковані саме ті освітні програми, що найбільш необхідні для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних здійснити відродження конкретного регіону (з урахуванням специфіки даного краю) шляхом розвитку ринкової економіки, підприємництва, самоврядування;

- регіони отримали реальну можливість самостійно формувати і відтворювати управлінську еліту, створювати просвітительські, культурні та наукові осередки;
- приватні ЗВО започаткували впровадження безперервної освіти в Україні;
- студенти, що навчаються у приватних ЗВО мають реальну можливість поєднувати навчання з проходженням практики саме в місцях майбутньої роботи за місцем проживання, а відповідно – і роботодавці мають можливість краще ознайомитися з потенційними працівниками;
- у рамках інтернаціоналізації, ЗВО недержавної форми власності вільніше можуть розвивати міжнародні проекти, започатковувати міжнародне співробітництво у сфері вищої освіти та наукових досліджень, використовувати можливості академічної мобільності.

Усе зазначене вище стало підставою для розроблення Концепції розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти приватної форми власності «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» (далі за текстом – Концепція), котра є основоположним документом, що визначає стратегію розвитку закладу вищої освіти на наступні роки.

Концепцію розроблено на основі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту» та основних положень Статуту ЗУІ. При розробці Концепції ми дотримувались принципів Болонської декларації, міжнародних стандартів Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area), а також Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

Основні принципи розвитку закладу та забезпечення якості освіти в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II

При розробці Концепції та визначенні засад внутрішнього забезпечення якості освіти ми керувалися основними принципами стандартів Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG, зокрема:

Заклад вищої освіти «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» повинен виробити політику щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину стратегічного менеджменту. Внутрішні стейкхолдери повинні розробляти і втілювати цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів.

ЗУІ реалізовує процеси розроблення і затвердження своїх освітніх програм. Освітні програми розробляються таким чином, щоб вони відповідали визначеним для них цілям, включаючи заплановані результати навчання. Необхідно чітко визначити й озвучити кваліфікації, отримані внаслідок навчання за освітньою програмою. Освітні програми повинні відповідати певному рівню національної рамки кваліфікацій вищої освіти, а отже й Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Освітні програми (ОП) розробляються відповідно до загальних цілей програми, що відповідають стратегії і концепції розвитку ЗУІ та мають визначені очікувані результати навчання; ОП розробляються із залученням у цей процес здобувачів вищої освіти та інших (внутрішніх та зовнішніх) стейкхолдерів; використовують зовнішню експертизу та орієнтири; розроблені таким чином, щоб уможливити поступовий прогрес студентів; визначають очікуване навантаження студентів у ECTS; містять чітко визначені можливості проходження практик; підлягають офіційному процесу затвердження у закладі.

ЗУІ забезпечує реалізацію освітніх програм таким чином, щоб заохотити студентів брати активну роль у розвитку освітнього процесу, а оцінювання студентів відображало цей підхід відповідно до студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання. Запровадження студентоцентрованого навчання і викладання поважає і враховує різноманітність студентів та їх потреби, уможлиблюючи гнучкі навчальні траєкторії; враховує та використовує різні способи надання освітніх послуг, якщо це доцільно; гнучко використовує різноманітні педагогічні методи; регулярно оцінює та коригує способи надання освітніх послуг і педагогічні методи; підтримує відчуття автономності у того, хто навчається, водночас забезпечуючи йому відповідний супровід і підтримку з боку викладача; сприяє взаємній повазі

у стосунках «студент-викладач»; має належні процедури для розгляду скарг студентів.

ЗУІ послідовно застосовує визначені наперед та опубліковані інструкції, що охоплюють усі стадії «життєвого циклу» студента, наприклад, зарахування, досягнення, визнання та атестацію. Інститутом запроваджені процеси та інструменти для збору і моніторингу інформації щодо прогресу студентів і є відповідно заплановані дії на основі цієї інформації.

ЗУІ підтримує підвищення кваліфікації та компетентності своїх викладачів. ЗУІ застосовує чесні і прозорі процеси щодо прийняття на роботу та розвитку науково-педагогічного персоналу. Наш заклад встановлює та слідує зрозумілим, прозорим і чесним процесам щодо зарахування на роботу та умов зайнятості, що базуються на важливості викладання, та слідує цим процесам і умовам; пропонує та сприяє можливостям для професійного розвитку викладачів; заохочує наукову діяльність для зміцнення зв'язків між освітою та дослідженнями; заохочує інновації у методах викладання та використання нових технологій.

Завдяки засновникам, ЗУІ має відповідне фінансування для навчальної та викладацької діяльності, забезпечує адекватні навчальні ресурси і підтримку студентів. Потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, працюючі, з особливими потребами), а також перехід до студентоцентрованого навчання і гнучких методів навчання і викладання, враховуються при розподілі, плануванні та наданні навчальних ресурсів і підтримки студентам.

ЗУІ забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління своїми освітніми програмами та іншою діяльністю. Збираються та аналізуються, наприклад, такі параметри: ключові індикатори діяльності; профіль студентського контингенту; рівні і результати досягнень; успішність та відрахування студентів; задоволеність студентів освітніми програмами, послугами; наявні навчальні ресурси та підтримка студентів; кар'єрні траєкторії випускників.

ЗУІ публікує точну, об'єктивну, своєчасну та легкодоступну інформацію про свою діяльність. Інформація про діяльність закладу корисна як для майбутніх, так і теперішніх студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. На офіційному веб-сайті ЗУІ публікуються, наприклад: освітні програми, які пропонує ЗУІ та критерії відбору на навчання (правила вступу); заплановані результати навчання за освітніми програмами; кваліфікації, які вони надають; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для студентів; інформацію про працевлаштування випускників.

ЗУІ регулярно проводить моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм, щоб гарантувати, що вони досягають встановлених для них цілей

і відповідають потребам студентів і суспільства. Ці перегляди повинні вести до безперервного вдосконалення програми. До цього процесу залучаються студенти та інші стейкхолдери. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, інформуються всі зацікавлені сторони.

ЗУІ обов'язково проходить зовнішнє забезпечення якості освіти відповідно до ESG на циклічній основі за критеріями НАЗЯВО або агенцій, які мають на це право.

Стратегічні цілі ЗУІ

Стратегічні цілі Концепції реалізуються за головними напрямками:

- якість освітніх послуг;
- визнання і застосування в освітньому процесі результатів наукових досліджень;
- постійний моніторинг та аналіз результатів діяльності.

Суть концепції полягає у формуванні всебічно розвиненої особистості, вихованні свідомого громадянина України, підготовці конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно працювати і навчатися впродовж усього життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства в умовах інтеграції України у світове співтовариство та європейські структури.

Стратегічні цілі ЗУІ та стратегічні завдання їх реалізації спрямовані на забезпечення випереджального розвитку ЗУІ за такими напрямками:

- організаційно-управлінська діяльність;
- освітня діяльність;
- наукова діяльність;
- формування кадрового потенціалу;
- інформаційне забезпечення та впровадження інформаційних технологій;
- міжнародна діяльність та інтеграція в європейський та світовий освітній простір;
- матеріально-технічне та фінансове забезпечення;
- соціальне забезпечення працівників і здобувачів вищої освіти;
- формування іміджевої політики.

Унікальністю і специфікою ЗВО «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» є те, що він виконує підготовку фахівців, які після завершення навчання у ЗУІ, в основному, ідуть працювати в загальноосвітні заклади, де виховання і навчання частково ведеться мовами національних меншин, зокрема угорською. Згідно вимог статті 7 Закону України «Про освіту», «особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідної національної меншини поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням українською мовою».

Відповідно до статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту», особи, які належать до національних меншин України, мають право здобувати початкову освіту в державному, комунальному чи корпоративному закладі освіти мовою відповідної національної меншини поряд з державною мовою. Особи, які належать до національних меншин України, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу, та реалізують право на навчання відповідними мовами в державних, комунальних чи корпоративних закладах освіти, здобувають:

- базову середню освіту державною мовою в обсязі не менше 20 відсотків річного обсягу навчального часу у 5 класі із щорічним збільшенням такого обсягу (не менше 40 відсотків у 9 класі);
- профільну середню освіту державною мовою в обсязі не менше 60 відсотків річного обсягу навчального часу.

Відповідно до статті 10 Конституції України, «В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування». Тому, враховуючи глобалізаційні процеси 21-го століття, європейську та трансатлантичну інтеграцію України, багатонаціональність та багатомовність Закарпатської області, ЗВО «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» має на меті формувати багатомовних громадян, які вільно володіють державною мовою України, мовою своєї національної меншини (зокрема, угорською) та мовою глобального світу – англійською.

Серед основних цілей нашого закладу вищої освіти також стоять і наступні:

1. підготовка конкурентоспроможного освіченого та креативного фахівця, здатного приймати рішення оперативного та управлінського характеру для забезпечення різних сфер професійної діяльності, ефективно працювати і навчатися впродовж усього життя в умовах інтеграції України у світове співтовариство та європейські структури;

2. забезпечувати високий рівень освіти здобувачів усіх ОП;

3. становлення всебічно розвиненої особистості та її вміння адаптуватися до швидких змін у відповідній галузі економіки та суспільних процесах.

Організаційно-управлінська діяльність

Стратегічні цілі:

- модернізувати структуру ЗУІ відповідно до контексту інтеграції до європейського (світового) освітнього простору;
- удосконалити систему управління якістю освітніх послуг ЗУІ;
- підвищити ефективність роботи та відповідальність управлінських структур ЗУІ;
- удосконалити систему управління організацією навчального процесу для створення належних умов діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу;
- розширити демократичні принципи управління ЗУІ.

Стратегічні завдання:

- акредитувати освітні програми по графіку;
- ліцензувати нові напрями освітніх програм, щодо яких є попит;
- продовжити практику укладання угод зі створення навчально-методичних комплексів із ЗВО й іншими освітніми закладами;
- оперативніше знайомити здобувачів вищої освіти та працівників ЗУІ з нормативними документами, формувати їх правову культуру;
- налагодити високопрофесійний науковий та інформаційний супровід управлінських рішень;
- впровадити новітні інформаційні й комп'ютерні технології в управлінську діяльність, систему електронного документообігу;
- підвищити рівень культури управлінської діяльності керівників усіх структурних підрозділів ЗУІ;
- підвищувати кваліфікацію управлінського персоналу ЗУІ;
- здійснювати безперервний моніторинг ефективності управлінських рішень, їх впливу на якість освітніх програм і послуг ЗУІ;
- продовжити подальшу демократизацію управління закладом на принципах взаємоповаги, рівноправної участі всіх учасників освітнього процесу (у тому числі – студентів) у цих процесах;
- розвивати практику позитивної мотивації працівників;
- створити ефективну систему регулярної звітності керівників структурних підрозділів;
- організувати постійний зворотний зв'язок керівної та керованої систем;

- започаткувати щорічні зустрічі адміністрації ЗУІ з працівниками і здобувачами вищої освіти для ознайомлення з актуальними проблемами функціонування ЗВО та визначення шляхів їх розв'язання;

- чітко дотримуватись демократичних засад обрання керівних та інших працівників навчального закладу на заміщення вакантних посад.

Освітня діяльність

Стратегічні цілі:

- зміцнювати позиції та утверджувати статус ЗУІ в сфері освітньої діяльності на регіональному (обласному), національному та міжнародному рівнях;

- забезпечувати високий рівень освіти випускників ЗУІ;

- становлення всебічно розвиненої особистості та її вміння адаптуватися до швидких змін у відповідній галузі економіки та суспільних процесах;

- сприяти професійній мобільності та конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників, студентів та випускників;

- будувати навчальний процес на принципах гнучкості, адаптивності, економічної ефективності та інноваційності;

- створити систему безперервної освіти фахівців упродовж їх трудової діяльності.

Стратегічні завдання:

- забезпечити відповідність надання ЗУІ освітніх послуг державним стандартам, європейським вимогам до якості підготовки фахівців, вимогам ринку праці;

- розробити та затвердити окремі освітні програми для перехресного вступу здобувачів вищої освіти на всіх спеціальностях та рівнях вищої освіти ЗУІ;

- орієнтувати інноваційну освітню діяльність на підготовку фахівців, які володіють комплексними сучасними знаннями та можуть самостійно розв'язувати управлінсько-фахові завдання;

- поглиблювати співпрацю ЗУІ в галузі освіти, науки, інноваційних та інформаційних технологій з провідними вітчизняними й зарубіжними закладами вищої освіти;

- посилювати співпрацю ЗУІ з установами та підприємствами, стейкхолдерами;

- узгоджувати зміст освітніх програм, започаткувати програму подвійних дипломів із зарубіжними ЗВО;
- оновлювати та вдосконалювати зміст освіти та програми підготовки фахівців відповідно до наукових досягнень;
- забезпечити взаємодію з роботодавцями для розробки кваліфікаційних вимог до рівня підготовки фахівців, формування планів і програм навчання;
- удосконалити нормативне, наукове, навчально-методичне забезпечення навчального процесу;
- створити кабінет НУШ в ЗУІ на зразок створеного у початковій школи с. Бакош, Берегівського району, яка є структурним підрозділом ЗУІ;
- розробити план видання навчально-методичної літератури;
- домогтися нормативного забезпечення дисциплін навчальних планів підготовки фахівців напрямів та спеціальностей ЗУІ повними навчально-методичними комплексами;
- постійно поповнювати сайт ЗУІ навчальними і науково-методичними матеріалами;
- забезпечити можливість навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми, сформованої за вимогами роботодавців і вибором здобувачів вищої освіти, що сприятиме саморозвитку та поглибленню їх фахової підготовки;
- формувати групи бакалаврів з різних освітніх програм для набуття ними гуманітарної та світоглядної складових освіти;
- проводити модернізацію бібліотечного фонду ЗУІ, забезпечивши, зокрема, доступ її користувачів до електронних баз різних міжнародних джерел інформації;
- збільшити фонди навчальної та наукової літератури;
- забезпечити належну організацію самостійної та індивідуальної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- розробити мультимедійні комплекси наочних матеріалів;
- удосконалювати навчальний процес на основі раціонального використання мультимедійних навчальних засобів;
- продовжити обладнання аудиторій ЗУІ сучасною технікою для проведення навчальних занять, зокрема й мультимедійною з можливістю режиму телеконференцій;
- поліпшити якісний склад кадрового забезпечення навчального процесу;

- створити ефективну систему стажування, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗУІ;

- активно залучати до навчально-виховного процесу і науково-дослідницької роботи, яка проводиться в ЗУІ, вчених України та інших країн (зокрема – країн Європейського Союзу), провідних фахівців підприємств, організацій та установ;

- підвищувати рівень педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників, їх методичної та наукової роботи;

- сприяти стажуванню здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах та установах;

- продовжити програму мовної стратегії ЗВО для підвищення рівня володіння викладачами та здобувачами вищої освіти ЗУІ іноземними мовами та (у разі такої потреби) державною мовою України;

- забезпечити ефективність системи контролю якості освіти і діагностики якості знань здобувачів вищої освіти;

- підвищити ефективність поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;

- упровадити стандартизовані методики кількісного та якісного оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, відпрацювати модель електронного складання семестрових екзаменів і атестації на здобуття освітнього ступеня;

- удосконалити рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;

- удосконалити тестові технології поточного та підсумкового контролю знань для забезпечення їх максимальної об'єктивності і надання здобувачам вищої освіти можливості коригувати свої результати навчання;

- аналізувати стан працевлаштування випускників, забезпечити зворотний зв'язок з роботодавцями;

- удосконалити зарахування результатів навчання здобутих у неформальної та інформальній освіті;

- удосконалити системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- розширити зв'язки з підприємствами й організаціями, в яких працюють випускники ЗУІ;

- продовжити оптимізацію термінів, удосконалення форм та змісту виробничих і навчальних практик, створення якісного навчально-методичного забезпечення кожного виду практики відповідно до практичної підготовки фахівців;

- з метою розвитку бази педагогічних практик та з метою збереження освітньої системи з угорською мовою навчання, започаткувати у місті Берегово та інших населених пунктах Закарпатської області приватні дошкільні навчальні заклади та початкові школи;

- поліпшити зв'язки між кафедрами та роботодавцями, активізувати роботу з підприємствами, установами, організаціями з укладання угод про співпрацю для проведення практик;

- узгоджувати бази виробничих практик з місцями майбутнього працевлаштування випускників;

- узгоджувати з потенційними роботодавцями обсяги та види практичної підготовки здобувачів вищої освіти, терміни її проведення, програми;

- забезпечення кафедр сучасним обладнанням для використання його у теоретичній та практичній підготовці здобувачів вищої освіти.

Наукова діяльність

Стратегічні цілі:

- підвищувати якість наукових досліджень в ЗУІ;

- впровадження наукових досліджень у систему безперервної практичної підготовки.

Стратегічні завдання:

- створити дорадчий орган ректорату та Вченої ради ЗУІ з питань наукової діяльності;

- удосконалити систему збору наукової інформації для визначення найбільш пріоритетних і актуальних напрямів наукової діяльності ЗУІ;

- оцінювати ефективність напрямів наукових досліджень, уточнювати та коригувати їх з урахуванням вітчизняних і міжнародних наукових тенденцій;

- урізноманітнювати джерела фінансування наукової діяльності, зокрема залучати кошти для проведення наукових досліджень через систему міжнародних грантів та інших джерел;

- модернізувати матеріально-технічну базу науково-дослідних центрів ЗУІ;

- забезпечувати академічну мобільність наукових і науково-педагогічних кадрів, у тому числі – для проведення наукових досліджень;

- забезпечити належний рівень якості наукової продукції науково-педагогічних працівників ЗУІ для підвищення індексів її цитованості;
- забезпечити захист інтелектуальної власності дослідників, як основи зміцнення і розвитку наукової діяльності ЗУІ;
- акцентувати увагу на академічну доброчесність;
- розширити наукову співпрацю з навчальними закладами, науковими фондами та організаціями України та зарубіжних країн;
- розробити цілісну систему підтримки талановитої студентської молоді;
- організувати наукові, науково-практичні, науково-методичні семінари, конференції, конкурси;
- залучати здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької роботи, зокрема до участі у Всеукраїнських, регіональних і міжнародних наукових заходах (конкурсах, конференціях, симпозіумах, вебінарах);
- підвищити рівень якості друкованої наукової продукції;
- вивчити питання щодо включення наукових збірників та журналів до переліку фахових наукових видань України та згодом і до міжнародних наукометричних баз.

Формування кадрового потенціалу

Стратегічні цілі:

- підвищувати професійно-кваліфікаційний рівень науково-педагогічних працівників для забезпечення високої якості навчання, наукових досліджень, створення ефективної системи інтеграції навчальної і наукової діяльності, дотримання ліцензійних вимог надання освітніх послуг;
- удосконалити систему підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації шляхом навчання в аспірантурі та докторантурі, підвищення кваліфікації;

Стратегічні завдання:

- формувати кадровий потенціал відповідно до ліцензійних вимог надання освітніх послуг у галузі вищої освіти;
- оновити Концепцію підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗУІ;
- посилити контроль за якістю виконання наукових робіт, у тому числі – дисертацій;

- створити максимально сприятливі умови для професійного зростання науково-педагогічних працівників, молодих учених, талановитої студентської молоді;
- удосконалити систему стимулювання науково-педагогічних працівників;
- проводити конкурси на рівні ЗУІ з навчально-методичної і науково-дослідної діяльності;
- регулярно проводити анкетування науково-педагогічних працівників з метою удосконалення та реорганізації освітнього процесу ЗУІ;
- оптимізувати систему визначення рейтингів наукової діяльності науково-педагогічних працівників.

Інформаційне забезпечення та впровадження інформаційних технологій

Стратегічні цілі:

- формувати в ЗУІ єдине інформаційне освітнє середовище та інтегрувати його у вітчизняний та міжнародний (європейській) інформаційний простір;
- впроваджувати в усі сфери діяльності ЗУІ новітні інформаційні технології та програмне забезпечення;
- інтегрувати бібліотеку університету у вітчизняний і світовий інформаційний простір;
- готувати випускників ЗУІ до професійної діяльності в умовах інформаційного суспільства.

Стратегічні завдання:

- постійно оновлювати парк комп'ютерної техніки;
- розширювати доступ працівників і здобувачів вищої освіти ЗУІ до мережі Інтернет з використанням Wi-Fi технологій;
- безперервно удосконалювати умови оволодіння інформаційними технологіями та системами, забезпечити учасникам навчально-виховного процесу доступ до освітніх і наукових інформаційних ресурсів;
- впроваджувати в практику освітньої діяльності навчально-методичні програмні комплекси, орієнтовані на використання інструментарію глобальної мережі Інтернет;

- досягти відповідності програмного забезпечення навчально-виховного процесу сучасним вимогам та робочим програмам навчальних дисциплін;
- розробити методичні рекомендації з підготовки та публікування електронних навчальних та навчально-методичних посібників викладачами ЗУІ;
- створити єдину систему електронного документообігу в ЗУІ;
- забезпечити високий рівень підготовки випускників ЗУІ шляхом використання інформаційних технологій;
- розробити та впровадити єдині вимоги до структури та змісту сайтів факультетів, кафедр та інших підрозділів ЗУІ;
- удосконалювати інформаційну мережу шляхом впровадження сучасних телекомунікаційних технологій;
- удосконалювати інформаційне забезпечення дисциплін освітніх програм, навчальних планів підготовки фахівців;
- розробити механізми захисту прав інформаційної безпеки інтелектуальної власності та забезпечення.

Міжнародна діяльність та інтеграція в європейський та світовий освітній простір

Стратегічні цілі:

- забезпечити інтеграцію ЗУІ, як рівноправного партнера у міжнародний науковий, освітній, культурний простір;
- створити оптимальні умови для академічної мобільності викладачів і здобувачів вищої освіти ЗУІ.

Стратегічні завдання:

- проводити моніторинг стану і потенційних можливостей міжнародної співпраці на кафедрах, в інших структурних підрозділах ЗУІ;
- зміцнювати та розвивати співпрацю із зарубіжними ЗВО;
- створити спільні магістерські програми для отримання здобувачами вищої освіти європейського подвійного диплома та підвищення якості мовної підготовки здобувачів вищої освіти;
- визначити пріоритетні напрями розвитку наукових зв'язків із конкретними країнами, регіонами, вищими навчальними закладами і організаціями;
- розвивати міжнародну кооперацію в галузі фундаментальних і прикладних досліджень;

- забезпечувати участь ЗУІ в міжнародних програмах, конференціях, проведення представницьких міжнародних форумів в ЗУІ;
- створити міжнародні науково-дослідні колективи і консорціуми для спільних наукових досліджень, підготовки й видання монографій і підручників за результатами цих досліджень;
- активізувати публікації науково-педагогічних працівників ЗУІ у міжнародних наукових виданнях, у тому числі таких, які включені до міжнародних наукометричних баз;
- активізувати подання заявок на отримання грантів міжнародних організацій, фондів та програм;
- організовувати коротко- та довгострокове навчання та стажування здобувачів вищої освіти за освітніми й науковими програмами, програмами літніх шкіл та культурних обмінів;
- забезпечити участь науково-педагогічних працівників ЗУІ в міжнародних проектах академічних обмінів викладачами та вченими;
- підтримувати підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників за кордоном;
- удосконалити вивчення іноземних мов для вільного володіння ними серед викладачів та здобувачів вищої освіти.

Матеріально-технічне та фінансове забезпечення

Стратегічні цілі:

- забезпечити й надалі фінансову стабільність ЗУІ;
- розвивати й удосконалювати механізми визначення пріоритетності в розподілі й використанні коштів;
- постійно модернізувати матеріально-технічну базу ЗУІ.

Стратегічні завдання:

- ефективно використовувати кошти для забезпечення навчального процесу та наукових досліджень;
- збільшити фінансування ЗУІ за рахунок коштів, отриманих від надання дозволених чинним законодавством України платних послуг;
- розробити перспективний план облаштування території ЗУІ, виконання ремонтних і будівельних робіт у корпусах ЗУІ з урахуванням новітніх освітніх вимог і надбань у сфері будівництва та архітектури;
- постійно оновлювати матеріально-технічну базу ЗУІ;

- провести плановий ремонт навчальних приміщень, гуртожитків, інших будівель ЗУІ;
- дбати про енерго- та водозбереження.

Соціальне забезпечення працівників і здобувачів вищої освіти

Стратегічні цілі:

- розвивати та вдосконалювати систему соціального захисту всіх учасників навчально-виховного процесу;
- поліпшувати умови праці та навчання, проживання та відпочинку працівників і здобувачів вищої освіти ЗУІ.

Стратегічні завдання:

- поліпшувати умови проживання здобувачів вищої освіти у гуртожитках;
- облаштувати кімнати для проживання сімейних студентів з дітьми;
- забезпечити гуртожитки приміщенням для самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- розвивати доступ до мережі Інтернет у гуртожитках ЗУІ;
- забезпечити проживання іногородніх здобувачів вищої освіти у гуртожитках відповідно до їх потреб;
- забезпечити дотримання науково обґрунтованих норм навчального навантаження викладачів з урахуванням рівня їх професійної кваліфікації;
- впроваджувати механізм мотивації праці співробітників ЗУІ;
- вдосконалювати технологію морального та матеріального заохочення працівників ЗУІ.

Формування іміджевої політики

Стратегічні цілі:

- створювати імідж ЗУІ як освітнього й культурного центру в Закарпатській області;
- розробити програму взаємодії з різними групами громадськості;
- здійснювати PR-діяльність зі створення іміджу ЗУІ.

Стратегічні завдання:

- розробити систему показників для оцінки іміджу ЗУІ;

- організовувати систематичні маркетингові дослідження громадської думки про рівень привабливості ЗУІ;
- проводити тематичні соціологічні опитування абітурієнтів, роботодавців, випускників та інших цільових груп для виявлення переваг ЗУІ та формування його іміджевої політики;
- підтримувати позитивний імідж ЗУІ шляхом поліпшення якості освітніх послуг, розширення практики залучення науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації до організації і здійснення представницьких функцій, створення умов для забезпечення можливостей академічного обміну здобувачами вищої освіти, запрошення провідних вчених України і зарубіжжя для читання лекцій, навчально-наукового консультування, укладання угод про співпрацю, підвищення якості наукової діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, збільшення кількості наукових видань, наукових конференцій, які проводить ЗУІ;
- брати участь у наукових і освітніх виставках із презентацією результатів наукової та навчально-методичної діяльності;
- формувати внутрішній імідж ЗУІ для консолідації колективу;
- поліпшити інфраструктуру викладацького та студентського дозвілля;
- розробити сценарії проведення спеціальних заходів на базі ЗУІ як для зовнішньої, так і для внутрішньої аудиторії;
- організовувати PR-діяльність, спрямовану на різні групи громадськості, шляхом використання традиційних та інноваційних комунікаційних каналів і постійно її вдосконалювати;
- рекламувати освітні програми ЗУІ у медіа, соціальних мережах;
- регулярно інформувати громадськість про успіхи ЗУІ, у тому числі, про досягнення працівників та здобувачів вищої освіти;
- популяризувати бренд ЗУІ на національному, регіональному та міжнародному рівнях за допомогою поширення рекламно-інформаційних матеріалів (буклети, довідники, електронні та відео презентації);
- використовувати мережу Інтернет як ефективний інформаційно-комунікаційний канал;
- постійно розвивати та супроводжувати сайт ЗУІ, поширювати рекламно-інформаційні матеріали у соціальних мережах;
- посилювати роль ЗУІ як центру інтелектуальної культури та просвітництва.

Сучасний стан закладу

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II – це заклад вищої освіти України недержавної форми власності, заснований Благодійним фондом Закарпатського угорського педагогічного інституту.

Засновником установи є Благодійний Фонд «За Закарпатський угорський інститут». Останній був заснований 8 жовтня 1993 року Товариством угорської культури Закарпаття та Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством. До фонду приєдналася Закарпатська Реформатська Церква та самоврядування м. Берегово (як державна структура, згідно закону у 2000 році воно вийшло з фонду). У 1994 році фонд розпочав офіційний процес ліцензування інституту, але дозвіл на надання освітніх послуг (ліцензію) не отримав від МОН України, тому, за підтримки Міністерства освіти Угорщини, в якості філії Ніредьгазького педагогічного інституту ім. Дьордя Бешені, інститут розпочав спеціальну підготовку у м. Берегово. Засновникам вдалося отримати ліцензію для незалежного, офіційно зареєстрованого, державного функціонування лише через два роки політичних дебатів. Таким чином, з 1996 р. заклад під назвою Закарпатський угорський педагогічний інститут розпочав підготовку викладацьких кадрів з таких спеціальностей: «дошкільна освіта», «початкова освіта», «педагогіка, англійська філологія – географія», «англійська філологія – історія». З 2003 року установа під назвою Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II змінила структуру, розширила профіль і почала надавати освітні послуги й поза сферою підготовки викладачів. Необхідну фінансову допомогу для підтримки функціонування закладу, крім оплати за навчання студентами, забезпечували громадські фонди (ІКА, АКА, SZA). З 2010 року основну підтримку заклад отримує з Канцелярії Прем'єр-міністра, а посередником є ЗАТ Управлінська компанія Габора Бетлена.

З часу свого заснування ЗУІ виконує наступні основні місії:

1. Здійснює підготовку фахівців на ліцензованих спеціальностях, а також організовує і проводить різноманітні навчальні курси та курси перепідготовки з неакредитованих спеціальностей.

2. Є одним з дослідницьких центрів Закарпаття, де науково-дослідницькі програми проводяться на кафедрах і в трьох структурних одиницях закладу – у дослідницьких центрах.

3. Є одним із культурних центрів регіону, який регулярно надає право користування власними приміщеннями закарпатським культурним, молодіжним та громадським організаціям; організовує виставки, театральні вистави, народні танці, концерти та інші заходи для спільноти.

Контроль за дотриманням законодавства у сфері вищої освіти інституту здійснює МОН України.

Відповідно до Болонської системи, інститут видає диплом бакалавра (BA, BSc) студентам 12 спеціальностей. Тривалість навчання 4 роки (8 семестрів). Випускники можуть продовжувати навчання на рівні вищої освіти «магістр», з терміном навчання 2 роки (4 семестри) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 2014 року. На другому, магістерському рівні ведеться навчання в ЗУІ на 7 освітніми програмами.

Інфраструктура інституту

Для виконання функцій інститут має у власному володінні наступні одиниці нерухомості.

- *Головний корпус ЗУІ (колишня будівля Палацу королівського правосуддя)*
- *Гуртожиток ім. Ференца Келчеї*
- *Фаховий коледж*
- *Гуртожиток фахового коледжу*
- *Гостьовий будинок для викладачів ім. Опаці*
- *Етнографічний музей-садиба в с. Великі Береги*
- *Спортивно-оздоровчий центр*
- *Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – навчальний корпус*
- *Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – гуртожиток №1*
- *Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – гуртожиток №2*
- *Пийтерфолвівський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – навчальний корпус*
- *Заклад позашкільної освіти угорського народного мистецтва в селі Велика Добронь*
- *Низовинна база та лісова школа для польових практик в селі Велика Добронь*

- *Високогірна науково-дослідна база та майданчик для польових практик ім. Іштвана Буцко в селі Липовець*
- *Центр культури ім. Бутлера в с. Середнє*
- *Центр культури ім. Жігмонда Перені*
- *Гостьовий будинок по вулиці Акації*
- *Ботанічний сад ім. Йосипа Сікури*

Головний корпус (колишня будівля Палацу королівського правосуддя)

Адреса нерухомості: м. Берегове, площа Кошута 6.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 7614 м²

Кількість поверхів: 3 + підвал + мансардний поверх

Кількість приміщень: 238

Будівля була зведена у 1908-1909-му роках, під час урядування прем'єр-міністра Шандора Векерле, за проектом Ференца Яблонські. Об'єкт будувався, як палац правосуддя для Березького та Угочанського комітетів. На фасаді головного входу під великим гербом Угорського Королівства розміщувався напис – Палац правосуддя Угорського Королівства, який знищили з приходом радянської влади. Після Тріанонського мирного договору тут розмістився районний суд. Коли закінчилася Друга світова війна, в будівлі була розміщена радянська казарма, а згодом тут відкрили завод точної механіки для військово-промислового комплексу. Для цього розбудували потужну систему вентиляції, а в приміщеннях розмістили багатотонні верстати. Після розпаду Радянського Союзу завод збанкрутував, опалення тут відключили, майстерні закрили. Все це стало причиною подальшого погіршення і так занедбаного стану будівлі.

Берегівська міська рада 23 січня 2002 року одногосно проголосувала за передачу у власність інституту будівлі за адресою площа Кошута 6. У 2003-му році міська рада нового скликання, за пропозицією заступника міського голови, що представляв Демократичну спілку угорців України, спробувала повернути собі право власності на будівлю. Районний суд виніс рішення на користь міськради, однак Закарпатський обласний апеляційний суд своїм рішенням від 19 січня 2005 року залишив у силі

попереднє рішення. Право власності на будівлю і надалі залишається за інститутом.

Внутрішній ремонт будівлі відбувався протягом 2003-2008 років. У зв'язку з відсутністю підтримки та джерел фінансування, інститут у 2003 році звернувся до угорців зі всього світу з проханням підтримати реконструкцію закладу. Акція отримала назву «Візьми під опіку аудиторію». У фінансуванні внутрішніх ремонтних робіт взяло участь 75 міст та місцевих самоврядувань, 8 обласних рад, 4 фонди суспільної користі, 3 благодійні фонди, 1 громада, 3 спілки, 6 об'єднань, 14 приватних осіб, 2 музичні хори, 1 танцювальний колектив, 1 товариство. На ремонтні роботи було витрачено суму в розмірі 301 598 120 угорських форинтів. 54% робіт із реконструкції фінансував Благодійний фонд ім. Опаці, 20% – Благодійний фонд ім. Ійєша, 26% – інші громадські організації. Інститут назвав приміщення будівлі назвами тих міст, областей, населених пунктів, закладів тощо, які надали кошти для ремонту цих приміщень. Ці назви були розміщені на табличках, вивішених біля входу до аудиторій. У результаті студенти під час занять навчаються в аудиторіях не зі звичайною нумерацією (№ 1, 2, 3 і так далі), а приходять на лекції до аудиторій Естергом, Ніредьгазо, область Вош тощо.

Найбільш проблемним місцем будівлі був дах. Необхідно було замінити черепицю, вік якої перевищував сто років. Дах протікав у кількох місцях, бурі останніх років та два невеликі землетруси, які сколихнули Берегове в 2007-2008 роках, тільки погіршили ситуацію. У зв'язку з відсутністю коштів була оголошена акція «Придбай черепицю». Загальна площа даху становить 5600 квадратних метрів. Було розраховано, скільки коштує одна черепиця, якщо в її вартість включити демонтаж старої черепиці, оновлення дерев'яної конструкції, стелення плівки, жерстяні роботи, штукатурні роботи, розширення будівлі тощо. Той, хто жертвував гроші на придбання черепиці, отримував іменні сертифікати. Список імен також вказаний на сайті закладу, а також буде розміщено на дошку пошани. Із зібраної суми було реконструйовано дах правого крила корпусу та фасад зі сторони вулиці. З метою продовження робіт Офіс прем'єр-міністра Угорщини уклав із закладом договір партнерства, завдяки якому було повністю завершено відновлення даху та фасаду будівлі.

Завдяки накриттю скляним дахом внутрішнього двору головного корпусу було створено атриум загальною площею 450 м².

Після реконструкції даху було вирішено використати його висоту та створити мансардні приміщення. Ці роботи відбулися у 2020 році. Одним із завдань створення мансардного поверху був розвиток комунікацій, швидше і більш ефективно поширення інформації. Тут будуть функціонувати теле- та радіостудія, виставковий зал тощо.

На мансардному поверсі загальною площею 960 м² було створено 29 приміщень, серед них – студія, велика зала, виставкова зала, а також 18 офісних приміщень. Це дозволило використовувати потужності головного корпусу на повну, а приміщення на нижніх поверхах переорієнтувати на навчальні аудиторії.

Гуртожиток імені Ференца Келчеї

Адреса нерухомості: м. Берегове, площа Кошута 2.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 1372 м²

Кількість поверхів: 3

Кількість приміщень: 141

Кількість кімнат: 37

Кількість студентських місць: 96

Опис будівлі: збудована у 1848-му році, будівля неодноразово горіла, тож сучасну форму здобула на початку ХХ століття. У той час тут діяв готель «Grand Royal», який був улюбленим місцем зустрічей місцевої інтелігенції. Серед гостей готелю зустрічаємо багато видатних імен, зокрема у 1926-му році тут зупинявся видатний угорський письменник Жігмонд Моріц.

Після Другої світової війни у будівлі відкрили готель «Дружба», а на першому поверсі діяв ресторан «Полтава» (пізніше перейменований на «Дружбу»). Після закриття ресторану тут розмістили Берегівський музей. З 2000-го року 76% будівлі є власністю Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (24% будівлі – зокрема перший поверх – приватизували вже раніше). 76% будівлі було придбано інститутом завдяки виграному гранту від благодійного фонду імені Опаці, коли у 2000 році міська рада оголосила продаж нерухомості. Благодійний фонд імені Опаці фінансував не тільки придбання будівлі гуртожитку, а й її реконструкцію.

Фаховий коледж

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. І. Франка 14.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 1967,2 м²

Кількість поверхів: 4

Кількість приміщень: 82

Будівля зводилася із жовтня 2013 по грудень 2014 року за проектом Владислава Ганзела. Центральний фасад будівлі пожвавлений виступаючими ризалітами, закритих високими мансардними дахами. Над вікнами першого поверху встановлені декоративні тимпанони. Каркас будівлі – це залізобетонна конструкція, заповнена елементами «Ytong». Об'єкт під'єднаний до всіх комунальних мереж, водопостачання та водовідведення, опалення – централізоване з газовим котлом.

У будівлі розташований фаховий коледж Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II, а на найвищому поверсі функціонує Центр культури ім. Шандора Фодо, за роботу якого відповідає громадська організація «Про культура Субкарпатіка». Центр названий на честь першого голови Товариства угорської культури Закарпаття (ТУКЗ) Шандора Фодо і був відкритий до річниці його дня народження – 26 лютого 2015 року. У Центрі культури організуються постійні та тимчасові виставки, зустрічі з письменниками та іншими митцями, конференції тощо.

Гуртожиток фахового коледжу

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. Івана Франка 14 (Б).

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 1908 м²

Кількість поверхів: 4

Кількість приміщень: 136

Кількість місць: 148

Реконструкція будівлі колишнього заводу та добудова четвертого поверху завершилася у 2017 році. У гуртожитку можна розмістити 148 студентів, а на 4-му поверсі облаштовані 11 апартаментів для викладачів.

Гостьовий будинок для викладачів ім. Опаці

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. Рожошкерт 49.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 274 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 20

Кількість місць: 22

Будівля була зведена з обпаленої цегли 1928 року, як жилий будинок. Дах вкритий плитками з етерніту. З 2000-го року нерухомість перебуває у власності Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

Придбання та ремонт будівлі у 1999 році профінансував Благодійний фонд ім. Опаці з Угорщини.

Нерухомість була реконструйована у 2012-2014 роках за підтримки ЗАТ «Благодійний фонд ім. Г. Бетлена».

Етнографічний музей-садиба в с. Великі Береги

Адреса нерухомості: с. Великі Береги, вул. Ракоці 25.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 78,1 м²

Кількість приміщень: 8

Сільську хату, збудовану в 1898 році, та присадибну ділянку їх власник подарував Закарпатському угорському інституту ім. Ференца Ракоці II в 2004 році. Цей об'єкт нерухомості зараз функціонує як етнографічна садиба. Будинок розташований у центрі села, неподалік від реформатської церкви. Завдяки вдалому розташуванню будівля з традиційними для краю архітектурними елементами одразу впадає в очі всім приїжджим. Це підтверджується і тим, що в 1997 році члени студентського гуртка народної архітектури з Технічного інституту ім. Міклоша Ібла, які досліджували народну традиційну архітектуру села Великі Береги, після обстеження садиби рекомендували визнати її пам'яткою архітектури та внести до відповідного реєстру.

Реконструйована будівля не тільки служитиме в майбутньому, як садиба-музей, де можна познайомитися з традиційним селянським способом життя, але й забезпечує можливість проведення різноманітних традиційних занять для студентів спеціальностей «початкова освіта» та «дошкільне виховання» ЗУІ, а також може стати туристичним об'єктом. Клуня, розташована у подвір'ї садиби, є чудовим місцем для проведення заходів на відкритому повітрі, танцювальних та інших занять тощо.

Реконструкція відбувалася поетапно протягом 2009-2012 років завдяки підтримці фонду «Рідний край» та Міністерства закордонних справ Угорщини.

Спортивно-оздоровчий центр

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. Івана Франка 14 (Б')

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 2186,3 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 28

Зведено в 1980-х роках будівлю Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II придбав у 2016 році, згодом розпочалося перетворення об'єкту нерухомості в спортивний зал. До реконструкції загальна площа будівлі становила 637 м², вона була розташована на земельній ділянці площею 0,7736 га. Після реконструкції у двоповерховій будівлі розташувалися два спортзали, танцювальний зал, зал для аеробіки, а також приміщення для підготовки медсестер та доглядальників.

Відкриття Спортивно-оздоровчого центру, зведеного за підтримки уряду Угорщини та Державного секретаріату з питань національної політики, відбулося 21 червня 2019 року.

Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – навчальний корпус

Адреса нерухомості: с. Велика Добронь, вул. Роттаг 3.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 1123,5 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 48

У 2018 році в селі Велика Добронь був зведений двоповерховий навчальний корпус для Центру професійної підготовки ім. Еде Егана Закарпатського угорського інституту.

Урочисте відкриття навчального корпусу та гуртожитку відбулося 7 жовтня 2019 року.

Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – гуртожиток №1

Адреса нерухомості: с. Велика Добронь, вул. Роттаг 3.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 732,9 м²

Кількість поверхів: 2 + підвал

Кількість приміщень: 51

Кількість місць: 88

Двоповерховий гуртожиток для Центру професійної підготовки ім. Еде Егана був зведений за підтримки уряду Угорщини. Його урочисте відкриття відбулося в 2019-му році.

Великодобронський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – гуртожиток №2

Адреса нерухомості: с. Велика Добронь, вул. Роттаг 45.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 360,4 м²

Кількість поверхів: 3

Кількість приміщень: 39

Кількість місць: 54

Будівля гуртожитку була зведена за підтримки уряду Угорщини. Об'єкт нерухомості, метою якого є розвиток закарпатської угорської професійно-технічної освіти, був відкритий 2016 року.

Угорська постійна рада (Magyar Állandó Értekezlet – Máért) оголосила 2015 рік роком закордонної угорської професійно-технічної освіти. У рамках цієї програми та програми стратегічного розвитку ЗУІ був збудований цей гуртожиток, розрахований на 50 місць.

Пийтерфолвівський центр професійної підготовки Центру професійної підготовки ім. Еде Егана – навчальний корпус

Адреса нерухомості: с. Пийтерфолво, вул. Ракоці 135.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 1323,5 м²

Кількість поверхів: 3 + підвал

Кількість приміщень: 36

Будівля була придбана ЗУІ в 2017 році. Це – колишня колгоспна контора, збудована в 1970-х роках. Вона стояла пустою вже ціле десятиліття, перебувала в дуже поганому стані. Будівля була двоповерховою, з підвальними приміщеннями, загальна площа складала 932 м². Після добудови третього поверху площа нерухомості становить більше 1320 м².

Повна реконструкція будівлі завершилася влітку 2020 року, а її урочисте відкриття пройшло 8 жовтня 2020 р.

На базі цього центру освіти функціонує також місцевий філіал закладу позашкільної освіти «Туліпан Танода».

Будівля гуртожитку також служить чудовою базою для проходження практики студентами ЗУІ спеціальностей «біологія» та «географія», а також для проведення природничих, екологічних таборів для учнів закарпатських угорських загальноосвітніх закладів.

Заклад позашкільної освіти угорського народного мистецтва в селі Велика Добронь

Адреса нерухомості: с. Велика Добронь, вул. Меліораторів 3а.

Орендар: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 354,1 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 44

У селі Велика Добронь 2018 року було реконструйовано об'єкт нерухомості по вулиці Меліораторів, другий поверх якого загальною площею 354 м² орендується в сільській ради. Тут розташовані навчальні кухні Центру професійної освіти ім. Еде Егана та Великодобронський філіал закладу позашкільної освіти «Туліпан Танода».

Повна реконструкція будівлі завершилася у 2020-му році, а урочисте відкриття відбулося 9 жовтня 2020 р. У Великодобронському філіалі закладу позашкільної освіти «Туліпан Танода» є можливість вивчати угорську народну культуру. Наразі навчання відбувається за трьома спеціальностями: угорські народні танці, народна скрипка та угорська цитера.

Низовинна база та лісова школа для польових практик в селі Велика Добронь

Адреса нерухомості: с. Велика Добронь

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 610 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 38

Кількість місць: 45

У 2016 році на території Великодобронського загальнозоологічного заказника було придбано будівлю колишнього лісництва. Лісничівка та прилеглі будівлі були зведені ще в 1960-х роках. На початку 2000-х років комплекс будівель було частково відремонтовано.

Після завершення реконструкції та облаштування будівлі об'єкт буде функціонувати як освітній, науковий центр та центр дозвілля. Після облаштування прилеглої території у будинку лісника зможе функціонувати дослідна база та парк розваг, контактний зоопарк, спортивна база тощо.

Урочисте відкриття реконструйованого комплексу відбулося 9 жовтня 2020 року в селі Велика Добронь.

Високогірна науково-дослідна база та майданчик для польових практик ім. Іштвана Буцко в селі Липовець

Адреса нерухомості: Перечинський район, с. Липовець, вул. Полонинська 17.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 516,13 м²

Кількість поверхів: 2 + підвал

Кількість приміщень: 33

Кількість місць: 50

ЗУІ вже віддавна планувало створити високогірну науково-дослідну базу та місце для проходження польових практик. 2016 року завідувач кафедри біології та хімії, професор Іштван Буцко подарував закладу свій замський будиночок разом із земельною ділянкою площею 1333 м². Ділянка розташована в селі Липовець біля підніжжя гірського масиву Полонина Руна. Будиночок, який перебував у напівзруйнованому стані, був знесений, а на його місці зведена будівля, придатна для розміщення приблизно 50 осіб. Тут існує чудова можливість проходження літньої польової практики студентами кафедри географії й туризму та кафедри біології. Крім цього, високогірна науково-дослідна база є прекрасним місцем для дослідників Науково-дослідного центру ім. Іштвана Фодора, які під час тематичних польових досліджень зможуть протягом тривалішого періоду перебувати на Полонині Руні, пізнавати особливості гірського масиву та унікальні скарби місцевої природи.

Центр культури ім. Бутлера в с. Середнє

Адреса нерухомості: смт. Середнє, вул. Церковна 7а.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 420 м²

Кількість поверхів: 1 + підвал

Кількість приміщень: 17

Унікальне розташування маєтку роду Бутлерів у селищі Середнє та його історичне значення стало чудовою підставою для створення тут культурного центру регіонального значення.

Будівля, що перебувала в приватній власності, була придбана за підтримки уряду Угорщини та Державного секретаріату з питань національної політики за сприяння ЗАТ «Благодійний фонд ім. Г. Бетлена». Будівлю з цегли та каменю звели ще понад сто років тому, колись це був родинний маєток, але вже багато десятиліть садиба пустувала, стан її був напівзруйнований. Дах обвалився, стіни руйнувалися, тому будівлю довелося повністю знести і на її місці звести нову, зовнішній вигляд якої повністю відповідав історичній садибі. Площа оригінальної будівлі разом із підвалом під частиною будинку становила 255 м². Після реконструкції, завдяки тому, що підвальні приміщення були розширені під всю будівлю, загальна площа маєтку становить зараз 420 м².

Після відбудови Центр культури ім. Бутлера стане мистецькою домівкою не тільки для угорців селища Середнє, але й усієї області. Крім цього, Центр культури може стати туристично привабливим об'єктом, місцем проходження практики для студентів спеціальності «історія» та «туризм», місцем проведення мовних курсів, недільної школи Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства, для проведення заходів місцевою організацією Товариства угорської культури Закарпаття тощо.

Центр культури ім. Жігмонда Перені

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. Мукачівська 263.

Орендар: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 360 м² (з них підвал – 96 м²)

Кількість поверхів: 1 + підвал

Кількість приміщень: 16

Родина Перені збудувала одноповерховий маєток у XVIII столітті.

У XX столітті будівля, що перебувала в напівзруйнованому стані, стала власністю Берегівської міської ради.

2016 року Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II уклав договір оренди будівлі терміном на 25 років. Площа будівлі: 360,1 м². Реконструкція об'єкту відбувалася протягом 2016/2017-го, 2017/2018-го, 2019/2020-го років у рамках Програми Східного партнерства, яку курувало Міністерство закордонних справ та зовнішньоекономічної діяльності Угорщини, а також завдяки підтримці міського голови Будапешта Іштвана Тарлоша.

У Центрі культури в майбутньому буде функціонувати заклад позашкільної освіти «Туліпан Танода». Обладнані в підвалі кухня та інші приміщення стануть місцем для проходження практики студентів Центру професійної підготовки ім. Еде Егана та кафедри географії та туризму, де буде розташований винний підвал та зал для презентації й дегустації закарпатських вин. Будівля, парк навколо неї та дитячий майданчик служать і місцевій угорській громаді. Крім цього, у Центрі культури проводитиме різноманітні заходи, заняття з декоративно-прикладних мистецтв, винні та гастрономічні дегустації громадська організація «Про культура Субкарпатіка».

Гостьовий будинок по вулиці Акації

Адреса нерухомості: м. Берегове, вул. Акації 3.

Власник: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Загальна площа: 213,1 м²

Кількість поверхів: 2

Кількість приміщень: 23

Кількість місць: 32

Ця новобудова була придбана в 2015 році.

Ботанічний сад ім. Йосипа Сікури

Адреса: с. Великі Береги, вул. Ракоці 25., вул. Товсег 14., вул. Ракоці 51.

Загальна площа: 0,75 га

Призначення: забезпечує збереження генофонду вже висаджених рідкісних видів рослин та тих, які будуть висаджені. Крім цього, сад є місцем проходження ботанічної практики студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

Сад, який нараховує понад 500 видів рослин, був створений 2011 року за ініціативою професора Йосипа Сікури. Тут можна побачити рідкісні види

місцевої та світової флори, які перебувають під охороною. Сад служить і для проведення експериментів, і для проходження ботанічної практики.

У 2014 році сад Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II у селі Великі Береги Рада ботанічних садів та дендропарків України включила до реєстру ботанічних садів України. Колекція флори в ботанічному саді постійно розширюється. Були створені таксономічний та експериментальний відділи, відбувається їх постійне розширення завдяки розміщенню рослин, отриманих від партнерів, та зібраного під час практик рослинного розмножувального матеріалу.

Ботанічному саду, розташованому при Етнографічному музеї-садибі в с. Великі Береги, 16 листопада 2018 року було присвоєне ім'я Йосипа Сікури з метою гідного вшанування пам'яті колишнього ректора інституту, професора кафедри біології та хімії.

Транспортні засоби

Транспортні засоби установи забезпечують безперебійну роботу закладу: всі 8 є власністю інституту. Пасажирські мікроавтобуси, легкові машини та вантажний мікроавтобус були придбані за підтримки BGA Zrt. Транспортні засоби регулярно перевозять викладачів Інституту для проведення занять, а також керівництво закладу на різні заходи.

Підготовка фахівців для регіону

За радянської влади та перших років незалежності України освітня система сприяла тому, щоб кожен абітурієнт мав змогу скласти вступні іспити мовою, якою велось навчання у загальноосвітніх школах, тобто випускники шкіл з угорською мовою навчання склали іспити з угорської мови та угорською мовою. Запровадження ЗНО з 2008 року значно обмежило можливості здобуття вищої освіти для представників національних меншин, так як на кожну спеціальність обов'язково треба скласти іспит з української мови та літератури на рівні майбутніх українських філологів, і якщо не досягається певний рівень, абітурієнт не може продовжувати навчання у ЗВО. Не організовується ЗНО з угорської мови та літератури. Це у значній мірі впливає на доступ випускників угорськомовних шкіл до навчання у ЗВО, так як абітурієнти, котрі не набрали передбаченої мінімальної кількості балів з тих чи інших предметів, наприклад з української мови, позбавлені права вступу до ЗВО, навіть на угорську філологію, а це стосується сотень студентів щороку.

З впровадженням системи вступу, яка передбачає прийом студентів на основі сертифікатів ЗНО, абітурієнти Закарпаття все частіше обирають навчання у ЗВО переважно в Угорщині, Словаччині, Чехії, Польщі, де є можливість вступу без складання подібних іспитів. Вони навіть не реєструються на ЗНО, тож, якщо вступити їм не вдається чи пізніше з'ясується, що вони не здатні впоратися з тамтешньою навчальною програмою, вони автоматично позбавлені права здобуття вищої освіти і на батьківщині. У зв'язку з різною соціалізацією та відсутністю базових знань з української мови, молодь не повертається на батьківщину, що призводить до того, що регіон залишається без інтелігенції. Саме ці фактори вплинули на те, що кількість студентів інституту в останні кілька років зменшилася. Наш заклад намагатиметься сприяти тому, щоб ця ситуація змінилася на користь збереження кількості абітурієнтів у Закарпатській області.

Враховуючи основні тенденції та виклики ринку праці на місцевому рівні, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II постійно працює над розширенням переліку спеціальностей на різних рівнях освіти.

Згідно ліцензії МОН:

– підготовка фахових молодших бакалаврів проводиться на наступних спеціальностях: «Дошкільна освіта», «Соціальна робота», «Облік і оподаткування», «Туризм» та «Прикладна математика», всі вони акредитовані Міністерством освіти і науки України;

– підготовка бакалаврів проводиться на спеціальностях: «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Середня освіта (Історія)», «Середня освіта (Українська мова і література)», «Середня освіта (Мова і література угорська)», «Середня освіта (Мова і література англійська)», «Біологія», «Географія», «Хімія», «Математика», «Облік і оподаткування», «Туризм». Всі спеціальності акредитовані Міністерством освіти і науки України, акредитація ОП «Облік і оподаткування» проводилося Національним агенством із забезпечення якості вищої освіти.

– підготовка магістрів проводиться за освітніми програмами: «Середня освіта (Математика)», «Історія та археологія», «Філологія (Угорська мова та література)», «Філологія (Українська мова та література)», «Філологія (Англійська мова та література)» «Біологія», «Початкова освіта».

Заклад вищої освіти у попередніх роках значним чином розширив перелік спеціальностей на різних рівнях освіти. Разом із тим, беручи до уваги пропозиції здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників закладу, а також інших (зокрема, зовнішніх) стейкхолдерів, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II планує ліцензування наступних спеціальностей:

- на рівні фахової передвищої освіти: Початкова освіта;
- на рівні освіти «Бакалавр»: Прикладна математика, Середня освіта (Німецька мова та література); Середня освіта (Природничі науки); Середня освіта (Інформатика); Середня освіта (Фізична культура); Фінанси, банківська справа та страхування; Міжнародні відносини та регіональні студії;
- на рівні освіти «Магістр»: Середня освіта (Географія); Туризм, Середня освіта (Хімія); Дошкільна освіта, Міжнародний облік і оподаткування; Освітні, педагогічні науки (Управління закладом освіти).

У галузі інтернаціоналізації планується співробітництво з провідними університетами Європейського Союзу щодо започаткування узгоджених освітніх програм та підготовки фахівців за узгодженими навчальними планами (Double degree).

Професійний розвиток науково-педагогічного колективу

Професійний розвиток науково-педагогічного колективу має важливе значення для подальшого розвитку Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II. За останні роки інститут доклад великих зусиль для того, щоб була необхідна кількість штатних викладачів з науковим ступенем кандидата, доктора наук. Значна кількість із них отримала диплом кандидата наук в Україні, або ж проходить процедуру визнання дипломів, отриманих за кордоном.

Проблемним залишається недостатня кількість викладачів зі ступенем доктора наук. Відкриття нових спеціальностей, започаткування нових освітніх програм вимагає певної кількості викладачів відповідного наукового ступеня або, принаймні, ступеня магістра.

Мета ЗУІ – в наступні 5 років збільшити кількість викладачів із вченими званнями «доцент», «професор».

Кількість науково-педагогічних працівників ЗУІ в останні навчальні роки

	2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
За основним місцем роботи					
Доктори наук	9	12	15	18	19
Кандидати наук, доктора філософії	47	56	60	64	68

З вченим званням професора	7	11	13	14	17
З вченим званням доцента	11	11	14	15	15
Загальна кількість НПП	119	111	119	127	141
Працюють за сумісництвом					
Доктори наук	2	2	6	4	4
Кандидати наук, доктора філософії	8	4	6	6	7
З вченим званням професора	2	2	6	4	4
З вченим званням доцента	4	2	3	2	2
Загальна кількість НПП	13	27	38	41	47
Всього разом					
Доктори наук	11	14	21	22	23
Кандидати наук, доктора філософії	55	60	66	70	75
З вченим званням професора	9	13	19	18	21
З вченим званням доцента	15	13	17	17	17
Загальна кількість НПП	132	138	157	168	188

Щороку збільшується кількість студентів ЗУІ, що є доказом на попит на освітні послуги нашого закладу:

Кількість студентів денної форми навчання в ЗУІ на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (2015–2020 рр.)

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ	2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
Дошкільна освіта	28	22	30	29	48
Початкова освіта	14	11	12	16	23

Математика	18	15	12	23	32
Хімія	6	8	13	16	9
Біологія	44	37	27	27	33
Географія	35	32	27	24	27
Історія	22	22	20	20	26
Філологія (угорська мова і література)	54	55	43	33	31
Філологія (українська мова і література)	12	13	19	17	26
Філологія (англійська мова і література)	83	81	98	112	113
Облік і оподаткування	0	8	20	26	36
Turizmus	5	15	27	42	50
Всього	321	319	348	385	454

***Кількість студентів заочної форми навчання в ЗУІ на першому
(бакалаврському) рівні вищої освіти
(2015–2020 рр.)***

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ	2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
Дошкільна освіта	50	51	42	48	62
Початкова освіта	27	22	41	54	52
Математика	4	2	2	8	5
Біологія	10	15	23	28	15
Географія	4	4	0	3	11
Історія	12	6	7	14	19
Філологія (угорська мова і література)	12	10	22	27	33
Філологія (українська мова і література)	13	9	11	13	17
Філологія (англійська мова і література)	25	22	16	28	27
Облік і оподаткування	0	1	8	23	19
Turizmus	3	16	16	39	32
Всього	160	158	188	285	292

***Кількість студентів денної форми навчання в ЗУІ на другому
(магістерському) рівні вищої освіти
(2015–2020 рр.)***

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ	2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
Початкова освіта	4	0	0	10	13
Біологія	5	5	10	19	14
Історія	9	7	12	15	9
Філологія (угорська мова і література)	7	9	14	26	22
Філологія (українська мова і література)	5	5	6	12	12
Філологія (англійська мова і література)	0	0	0	0	5

Математика	8	12	11	7	2
Всього	38	38	53	89	77

**Кількість студентів заочної форми навчання в ЗУІ на другому
(магістерському) рівні вищої освіти
(2015–2020 рр.)**

LEVELEZŐ TAGOZAT	2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
Початкова освіта	17	0	1	10	25
Математика	0	0	0	0	2
Біологія	5	5	5	7	8
Історія	3	3	4	5	3
Філологія (угорська мова і література)	0	9	10	21	13
Філологія (українська мова і література)	5	1	2	5	11
Філологія (англійська мова і література)	0	0	0	0	5
Математика	30	18	22	48	67

Науково-дослідницька робота в інституті

Науково-дослідницька робота реалізується через дослідження, які проводяться кафедрами закладу вищої освіти та трьома науково-дослідними центрами – структурними підрозділами інституту.

Науково-дослідний центр імені Тіводора Легоцькі

Науково-дослідна установа – Центр імені Тіводора Легоцькі – була створена 1999 року на базі інституту. Першочерговим завданням створення такої установи було координувати та сприяти здійсненню угорськомовних досліджень у сфері суспільних та гуманітарних наук на Закарпатті, організувати нові напрямки досліджень, виховувати молоде покоління науковців та допомагати їм у роботі. Діяльність установи забезпечують Академія наук Угорщини (АНУ) та Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Дослідження здійснюються в таких сферах:

- Соціологічні науки
- Педагогічні науки
- Політологічні науки
- Суспільні науки
- Історичні науки

- Етнографічні та культурно-антропологічні науки
- Мультидисциплінарні гуманітарні науки.

Дослідницькі проекти Центру імені Тіводора Легоцькі до 2007 року:

- Угорська молодь у Карпатському басейні
- Наміри щодо подальшого навчання серед учнів закарпатських шкіл з угорською мовою навчання
- Ситуація з вихованням закарпатських угорців рідною мовою і вибір доцільної методики освіти рідною мовою
- Уявлення про Угорщину серед закарпатських угорців
- Угорці в Україні
- Заклади Закарпаття, що займаються розвитком талантів
- Можливості утворення угорськомовного освітньо-дослідницького простору в Карпатському басейні
- Кар'єрні можливості чи місця для парковки? Кар'єра випускників ВНЗ, тенденції міграції, потреби у перекваліфікації у Карпатському басейні.

У співробітництві з іншими науково-дослідними установами центр брав участь у таких дослідницьких програмах:

- Аналіз ефективності системи освіти закордонних угорців у світлі потреб ринку праці
- Система післядипломної освіти угорців Карпатського басейну
- Програма EUDIMENSIONS (дименсії європейського добросусідства: утворення політичних союзів, практика міжкордонного співробітництва). Програма виконувалася спільно з Центром регіональних наукових досліджень Наукового університету м. Пейч.

Дослідницькі програми Науково-дослідного центру імені Тіводора Легоцькі:

- Уявлення про угорців в учнів українських шкіл Закарпаття (на основі анкетного опитування). Метою дослідження було виявити, якими є знання та уявлення про угорців серед учнів

закарпатських шкіл з українською або з українською та угорською мовами навчання.

- Програма «Історія Закарпаття ХХ століття у спогадах очевидців» Мета програми: підготувати широку базу даних (анкети та інтерв'ю), основу якої будуть складати спогади очевидців, що пережили репресії проти угорців у сталінську епоху.
- Розвиток угорського книгодрукування на Закарпатті від зміни режиму до наших днів. Мета програми: дослідити становище угорського наукового книговидавництва на Закарпатті, скласти бібліографію.
- Культура поховань на Закарпатті. Мета програми: реєстрування даних, що стосуються цвинтарів (у першу чергу тих, що пов'язані з угорцями) регіону та окреслення сучасної ситуації.

Індивідуальні дослідницькі програми постійних співробітників центру:

- Розвиток угорсько-угорських зв'язків. Дослідження проведене на основі анкетування студентів денного відділення Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Мета дослідження: аналіз системи зв'язків Угорщини та закарпатської угорської громади
- Примусові роботи на Донбасі. Дослідження проведене на основі анкетування для виявлення невідомих фактів про події 1947-1952 років, коли на примусові роботи до Донбасу було вивезено угорців – чоловіків військовозобов'язаного віку.
- Освітні заклади на Закарпатті, що утримуються церквою. Мета дослідження: дати характеристику загальноосвітнім навчальним закладам Закарпаття, що утримуються церквою, дослідити історію їх створення, умови діяльності та фінансування, досягнуті результати і на основі цього аналізу зробити висновок про їх ефективність.
- Участь і можливості закарпатських угорців у системі українського місцевого самоврядування. Мета дослідження: з'ясувати політичні та організаційні особливості місцевого політикуму, його матеріальної основи, виявити особливості системи, проаналізувати склад та роботу депутатського корпусу органів місцевого самоврядування на Закарпатті, зокрема депутатів угорської національності.

Співробітники установи є викладачами кафедри педагогіки та психології, а також кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Таким чином, результати їх науково-дослідницької діяльності можуть бути застосовані і на практиці у процесі педагогічної діяльності. Крім того, працівники установи вже роками організовують і проводять літні курси для педагогів. Тези своїх досліджень співробітники центру апробують на численних вітчизняних, угорських та міжнародних конференціях.

Науково-дослідний центр імені Антонія Годинки

Науково-дослідний центр імені Антонія Годинки (далі – НДЦ) був заснований у 2001 році при Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II. НДЦ займається науково-дослідною роботою в галузі мовознавства. Проводить соціолінгвістичні, діалектологічні дослідження серед угорського населення Закарпаття, збирає мовний матеріал, проводить моніторинг державної мовної політики та мовної ситуації в регіоні.

НДЦ імені Антонія Годинки має тісні зв'язки з провідними науковими установами Угорщини (Інститут мовознавства Національної академії наук Угорщини, Інститут дослідження національних меншин Національної академії наук Угорщини, Університет імені Лоранда Етвеша), Румунії (Науково-дослідний центр імені А. Сабо, Клуж), Словаччини (Науково-дослідний центр „Грамма”, Дунайська Стреда, Університет імені Яноша Шейе, Комарно, Університет імені Костянтина філософа, Нітра), Австрії (Науково-дослідний центр імені Ш. Імре), тощо.

За роки існування працівниками Науково-дослідного центру імені Антонія Годинки організовано 5 міжнародних та 2 Всеукраїнських наукових конференцій, опубліковано 11 монографій, понад 200 наукових статей. Наукові співробітники центру брали участь у 8 міжнародних наукових проектах.

Науково-дослідний центр імені Іштвана Фодора

Природознавчий науково-дослідний центр ім. Іштвана Фодора був заснований у 2011 році при Кафедрі біології та хімії Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II. Його першим керівником був академік, професор ботаніки Сікура Й. Й., колишній ректор ЗУІ.

Діяльність центру спрямована на відкриття, наукове дослідження та охорону природних багатств, флори та фауни Закарпаття, відстеження змін у середовищі рослинного і тваринного світу регіону, створення наукових збірників, заснування ботанічного саду рідкісних видів рослин Карпатського басейну, забезпечення умов для його сталого функціонування. Ботанічний сад розташований в саду етнографічного музею в селі Великі Береги, який був створений за сприяння ЗУІ, і зараз виконує освітні та наукові функції. Дослідний центр отримав назву визнаного й на міжнародному рівні видатного ботаніка, професора Іштвана Фодора, який народився в 1907 році в селі Нижня Грабівниця.

Іштван Фодор вчився в Карлівського університету міста Праги, де і здобув освіту вчителя природознавства та географії. У 1975 році йому було присуджено ступінь доктора біологічних наук Московського університету ім. Ломоносова. Був одним із засновників ботанічного саду та кафедри ботаніки Ужгородського державного університету. До досягнення пенсійного віку був активним викладачем та професором, а з 1997 року працював консультантом кафедри ботаніки. Його науковий інтерес був повернутий дослідженню рослинного різноманіття Закарпаття. Займався проблемою зниження меж лісів у горах Карпат. Одною з основних його робіт вважається наукова праця «Флора Закарпаття», яка побачила світ в 1974 році у місті Львові. Під час дослідження група науковців під його керівництвом узагальнила 3820 видів рослин та тварин, серед яких 38 були описані вперше на Закарпатті.

За високі досягнення в педагогічній і науковій діяльності йому було присуджено золоту медаль Відділу Ботаніки Біологічного Товариства Угорщини. До останніх днів свого життя (2000-й рік) залишався вірним патріотом Закарпаття, який віддано служив справі угорської громади краю.

Цілями науково-дослідного центру ім. Іштвана Фодора є:

- Забезпечення наукової діяльності, спрямованої на охорону рідкісних і зникаючих видів флори і фауни Закарпаття *in* та *ex situ*, збереження їх природного стану
- Дослідження флори та фауни АТАК – ботанічної пам'ятки природи міжнародного значення
- Створення віртуальної колекції рідкісних рослин Закарпаття, а також створення наукового гербарію, узагальнення попередніх результатів дослідження, систематизація, сприяння їх подальшому дослідженню
- Екологічне дослідження водного басейну річки Тиса з метою сприяння сталому використанню її ресурсів

- Заснування банку насіння і спор, та забезпечення їх відповідного збереження
- Створення зоологічних колекцій
- Створення рослинних питомників.

Партнери центру

Центр веде тісне партнерське співробітництво з Міланом Блажеком (Milan Blažek) – головним ботаніком ботанічного саду парку Пругоніце (Чехія), а також з Інститутом ботаніки ім. М. Г. Холодного. Окрім того, інститут бере активну участь у Гідроекологічному Науковому Співробітництві Транс-Тиса («Trans-Tisa»).

Очікувані результати реалізації концепції

Реалізація Концепції забезпечить:

- у напрямку організаційно-управлінської діяльності – розбудову ефективної системи управління закладом вищої освіти «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II», модернізацію його структури відповідно до змін національної системи вищої освіти та в контексті його інтеграції в європейській освітній простір;
- у напрямку освітньої діяльності – особистісне та професійне зростання здобувачів вищої освіти ЗУІ, формування компетенцій, які забезпечуватимуть їх конкурентоспроможність на ринку праці;
- у напрямку наукової діяльності – утвердження ЗУІ, як провідного та конкурентоспроможного сучасного наукового та освітнього центру державного та європейського рівня;
- у кадровій політиці – підвищення професійно-кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників ЗУІ, збільшення частки працівників з науковими ступенями та вченими званнями;
- у напрямку інформаційного забезпечення та впровадження інформаційних технологій – впровадження у всіх сферах діяльності ЗУІ новітніх інформаційних технологій та програмного забезпечення, інтеграцію бібліотеки у вітчизняний та світовий інформаційний простір;
- у напрямку міжнародної діяльності та інтеграції в європейський та світовий освітній простір – підвищення міжнародного авторитету ЗУІ, забезпечення відповідності освітніх послуг міжнародним стандартам якості вищої освіти, зростання академічної мобільності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- у напрямку матеріально-технічного та фінансового забезпечення – розвиток та зміцнення матеріально-технічної бази ЗУІ, забезпечення його фінансової стабільності;
- у напрямку соціального забезпечення працівників і здобувачів вищої освіти – поліпшення умов праці та навчання учасників навчально-виховного процесу, всебічне поширення всіх інноваційних змін ЗУІ, що забезпечуватиме його позитивне сприйняття громадськістю, як закладу вищої освіти.

У цілому, реалізація Концепції розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» забезпечить стійкий та динамічний поступ його становлення як сучасного, конкурентоспроможного закладу вищої освіти.

Нормативно-правове та організаційне забезпечення реалізації концепції здійснюватиметься шляхом розроблення та прийняття в установленому порядку відповідних наказів, планів, правил і заходів, спрямованих на реалізацію положень концепції та регулярного проведення моніторингу стану їх виконання. Фінансове забезпечення реалізації Концепції розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» здійснюватиметься за рахунок коштів загального і спеціального фондів із залученням коштів суб'єктів господарювання і громадських організацій, інвестиційних програм, програм міжнародної технічної та фінансової допомоги та інших, не заборонених законодавством, джерел.